

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13, 89/16, 5/22 и 31/24) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2022. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА – ОПШТИ ИЗБОРИ 2022. ГОДИНЕ ПАРТИЈЕ ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА

Број: 03-07-6-504/23
Сарајево, 25.02.2025. године

С А Д Р Ж А Ј

МИШЉЕЊЕ	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА	5
Предмет ревизије	5
Циљ ревизије	5
Обим ревизије	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	6
5.1 НАЛАЗИ	6
5.2 ПРЕПОРУКЕ	12

МИШЉЕЊЕ

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију финансијских извјештаја Партије демократског прогреса за 2022. годину и то: годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом финансијских извјештаја за 2022. годину, утврђено је да је Партија демократског прогреса прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (1) и (4), члана 6. став (5), члана 8. став (1) и (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), (3) и (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештаји указују да је Партија демократског прогреса у 2022. години поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Партије демократског прогреса за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Партија демократског прогреса се финансира из следећих извора¹:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	8.525,76	1,03
2.	Прилози физичких лица (3-а)	139.014,24	16,72
3.	Прилози правних лица (3-б)	2.000,00	0,24
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	674.638,14	81,12
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	824.178,14	99,10
II	Остали приходи и друго	7.484,92	0,90
	Извори финансирања (I+II)	831.663,06	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2022. годину политичка странка је исказала расходе у укупном износу од 1.337.655,11 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Партија демократског прогреса. Скраћени назив странке: ПДП.

Партија демократског прогреса Републике Српске уписана је у регистар код Основног суда у Бањој Луци, Рјешењем број: Рп-6/99 од 01.10.1999. године. Рјешењем број: Рп-14/02 од 27.09.2007. године уписана је промјена лица овлаштеног за заступање политичке странке и промијењен је назив и сједиште политичке странке. Рјешењем број: Рп-14/02 од 17.05.2016. године уписана је промјена лица овлаштеног за заступање и представљање политичке странке.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, Улица I Крајишког корпуса 130.

Лице овлаштено за заступање Партије демократског прогреса 2022. године је Бранислав Бореновић, предсједник странке.

¹ Подаци су преузети из коригованог годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, од 13.01.2025. године, а који је политичка странка Централној изборној комисији БиХ доставила 16.01.2025. године.

Лице овлаштено за финансијске извјештаје за 2022. годину је Рада Станић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Партија демократског прогреса има сљедећу организациону структуру:

- Главни одбор,
- 8 градских одбора и
- 54 општинска одбора.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Партије демократског прогреса за 2022. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године и то сљедећих организационих дијелова политичке странке:

- Главни одбор Партије демократског прогреса,
- ГО Партије демократског прогреса Бања Лука,
- ГО Партије демократског прогреса Добој и
- ОО Партије демократског прогреса Козарска Дубица.

Циљ ревизије је да се на основу проведених ревизијских процедура прибаве ревизијски докази, који ће ревизору омогућити да изрази мишљење о томе да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ.

Обим ревизије финансијских извјештаја Партије демократског прогреса обухвата контролу финансијске документације и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на донације, приходе из буџета и трошкове изборне кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је извршила преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја Партије демократског прогреса у периоду од 2004. до 2021. године, након чега су издати извјештаји ревизије, односно извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци. Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, издат је Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци: да финансијска средства обезбјеђена за финансирање политичке странке користи у складу са програмом утрошка средстава, да води тачне и правилне евиденције о примљеним прилозима без обзира на који начин их остварује, да се не финансира из забрањених извора, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину, утврђено је да Партија демократског прогреса није испоштовала дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Партија демократског прогреса је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака².

Политичка странка је ребалансом свог финансијског плана за 2022. годину, који је донијела 08.08.2022. године, планирала расходе у износу од 959.000,00 КМ.

У годишњем финансијском извјештају и пословним књигама за 2022. годину странка је исказала остварене трошкове у износу од 1.337.655,11 КМ.

Увидом у структуру планираних и остварених трошкова, утврђено је да је Партија демократског прогреса мимо плана, односно програма утрошка средстава остварила трошкове у износу од 430.401,04 КМ.

Политичка странка је планиране трошкове прекорачила за износ од 231.771,67 КМ, док трошкове које је остварила у износу од 198.629,36 КМ, није планирала.

- Трошкове изборне кампање Партија демократског прогреса је планирала у износу од 550.000,00 КМ. Остварене трошкове изборне кампање странка је у финансијском извјештају исказала у износу од 743.367,52 КМ.
- Трошкове пореза и осталих доприноса, странка је планирала у износу од 4.800,00 КМ, а остварила их је у износу од 7.310,04 КМ.
- Трошкове горива и енергије политичка странка је планирала у износу од 20.000,00 КМ, а у финансијском извјештају је исказала остварене трошкове горива у износу од 20.168,78 КМ.
- Странка је планирала трошкове репрезентације у износу од 30.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 48.899,71 КМ, те их у финансијском извјештају пријавила као трошкове репрезентације у износу од 21.548,95 КМ и угоститељске услуге у износу од 27.350,76 КМ.
- Програмом утрошка средства политичка странка је предвидјела трошкове транспортних услуга у износу од 26.000,00 КМ, а као остварене трошкове у финансијском извјештају је исказала трошкове превоза у износу од 17.078,20 КМ и телефонске трошкове и ПТТ услуге у износу од 25.747,42 КМ.
- Међу трошковима, које политичка странка није планирала су: трошкови по основу уговора о дјелу у износу од 18.193,40 КМ; чланарине у износу од 14.825,19 КМ; дневнице и путни трошкови у износу од 12.104,93 КМ; хуманитарни расходи у износу од 4.500,00 КМ; трошкови за стручне публикације, часописе и дневне новине у износу од 1.071,55 КМ; трошкови адвокатских услуга и судски трошкови у износу од 10.414,79 КМ; трошкови електричне енергије у износу од 10.885,23 КМ; трошкови гријања у износу од 361,02 КМ; трошкови воде у износу од 869,24 КМ; трошкови ситног инвентара у износу од 809,22 КМ; трошкови платног промета у износу од 2.626,13 КМ; трошкови поштарине и интернет услуга у износу од 718,44 КМ; трошкови одржавања опреме у износу од 3.286,90 КМ; новчане казне, таксе и сл у износу од 58.745,45 КМ; остале закупнине у износу од 27.826,46 КМ; негативне курсне разлике у износу од 18,75 КМ; остали расходи у износу од 11.555,48 КМ, остали нематеријални трошкови у износу од 4.344,60 КМ и трошкови непроизводних услуга у износу од 15.472,58 КМ;

² У складу са одредбом члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

С обзиром да је Партија демократског прогреса средства у износу 430.401,04 КМ утrophила мимо програма утrophка средстава прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

b) Политичка странка је прекршила одредбе члана 5. став (1) и (4) и члана 8. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

Ревизијом је утврђено да Партија демократског прогреса у пословним књигама није успоставила потпуне и правилне евиденције о чланаринама и неновчаним донацијама, у финансијском извјештају није пријавила дио неновчаних донација које је остварила оглашавањем њених кандидата путем друштвених мрежа, није пријавила неновчане донације које је странка остварила оглашавањем путем електронских медија и бесплатним кориштењем простора за предизборне скупове током изборне кампање за Опште изборе 2022. године.

(1) Политичка странка није направила динстикцију између дијела неновчаних донација и чланарина.

- Неновчане донације по основу оглашавања кандидата на друштвеним мрежама, у износу од 4.506,76 КМ (донацију Јелене Тривић у износу од 2.504,66 КМ и донацију Милоша Станишића у износу од 2.001,10 КМ) странка је евидентирала у пословним књигама и пријавила у финансијском извјештају као чланарине, што је супротно Одлуци о плаћању посебне чланарине, број: 100-105/14 од 31.10.2024. године и Одлуци о посебној партијској чланарини, број: 100-189/06 од 08.05.2006. године и одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

У складу са одредбом из члана 5. став (1) Закона о финансирању политичких странака чланарином се, у смислу овог закона, сматра редовни новчани износ који члан политичке странке плаћа на начин и под условима утврђеним њеним статутом или другим актом.

У складу са Одлуком о посебној партијској чланарини, коју је донијела Партија демократског прогреса, чланарина се уплаћује на рачун Гавног одбора странке.

(2) Политичка странка није успоставила евиденцију, нити је у финансијском извјештају пријавила дио неновчаних донација, које је остварила интернет оглашавањем њених кандидата на друштвеним мержама током изборне кампање, као и донације остварене оглашавањем кандидата прије службеног почетка изборне кампање.

- Према подацима са платформе Facebook плаћено оглашавање Драшка Станивуковића износило је 27.950,00 КМ, док је политичка странка донацију исказала у износу од 22.262,63 КМ, што је за 5.687,37 КМ мање од износа остварене неновчане донације.
- Политичка странка није пријавила неновчане донације по основу оглашавања њена три кандидата, које према подацима са платформе Facebook износе 3.221,00 КМ и то: донација Бојана Кресојевића у износу од 2.690,00 КМ, донација Драгана Милановића у износу од 343,00 КМ и донација Младена Тепавчевића у износу од 188,00 КМ, те донације два кандидата за које није утврђена вриједност. Међу донаторима који су оглашавање, према подацима Facebook платформе, платили у износима ≤ 100 КМ су: Стефан Гаврић који се оглашавао 13 пута и Небојша Дринић који се једанпут оглашавао.
- Увидом у службене евиденције Централне изборне комисије БиХ утврђено је да су Партији демократског прогреса седам пута изречене новчане казне ради оглашавања њених кандидата, Јелене Тривић, Драшка Станивуковића и Бранислава Бореновића, на друштвеним мержама Инстаграм и Фацебоок прије службеног почетка изборне

кампане. Партија демократског прогреса није успоставила евиденцију о донацијама наведених кандидата, нити их је пријавила у финансијском извјештају.

- (3) Ревизијом финансијских извјештаја утврђено је да су Партији демократског прогреса услуге медијског представљања током изборне кампање за Опште изборе 2022. године од стране правног лица Радио и телевизија „БН“ д.о.о. Бијељина фактурисане по значајно нижој цијени у односу на цијене из цјеновника, који је ово правно лице пријавило Регулаторној агенцији за комуникације Босне и Херцеговине.

На основу акта Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине, број: 05-29-7-1924-2/24 од 20.11.2024. године, којим су Централној изборној комисији БиХ достављени цјеновници Радио и телевизија „БН“ д.о.о. Бијељина и седмични извјештаји о реализованом политичком оглашавању политичких странака за Опште изборе 2022. године путем наведеног медија, утврђено је да је Партија демократског прогреса остварила неновчану донацију, која се процјењује на износ од 100.455,81 КМ, а исту чини разлика између тржишне вриједности услуге која је пружена политичкој странци и цијене услуге која јој је фактурисана.

На рачуну Радио и телевизије „БН“ д.о.о. Бијељина, број: 2002/2022 12.10.2022. године Партији демократског прогреса су фактурисане услуге за медијско представљање странке за Опште изборе 2022. године, према уговору број: 900-235/22 у износу од 175.500,00 КМ што укључује и ПДВ. На рачуну нису наведени врста, обим и цијена услуга које су пружене политичкој странци.

Уговор на који се медиј позива је Уговор о пословној сарадњи, закључен 05.09.2022. године, у коме је наведена врста медијских услуга, вриједност услуга у укупном износу од 150.000,00 КМ на који се обрачунава ПДВ и утврђен је начин плаћања рачуна од стране политичке странке.

Према седмичним извјештајима о реализованом политичком оглашавању Партије демократског прогреса путем Радио и телевизије „БН“ д.о.о. Бијељина странка се путем телевизије оглашавала 121 минуто и путем радија 106,21 минуто. Према цјеновнику који је Радио и телевизија „БН“ д.о.о. Бијељина доставила Регулаторној агенцији за комуникације Босне и Херцеговине, актом број: 162/22 од 08.08.2022. године, вриједност услуге која је пружена Партији демократског прогреса процјењује се на износ од 275.955,81 КМ, са укљученим ПДВ.

С обзиром да је правно лице „Радио и телевизија „БН“ д.о.о. Бијељина у току 2022. године имало закључене уговоре са Градом Зворник³ и Градом Дервента⁴ о јавним набавкама услуга, у износима већим од 10.000,00 КМ, Партија демократског прогреса је остварила прилог који је забрањен одредбом из члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака, а који се процјењује на износ од 100.455,81 КМ.

- (4) Ревизијом је утврђено да Партија демократског прогреса није успоставила евиденцију и није пријавила у финансијском извјештају неновчане донације које је остварила кориштењем без накнаде просторија јавних институција за одржавање предизборних скупова.

На основу мониторинга изборне кампање коју је провео Transparency International у БиХ, те снимака са предизборних скупова, који су достављени Централној изборној комисији БиХ, утврђено је да је Партија демократског прогреса за предизборне скупове користила: просторије Дома културе у Залужанима Бања Лука, Друштвени дом Пољавнице и Кино салу Општине Нови Град, просторије Општине Брод, Кино салу Општине Братунац, Центар за културу Општине Фоча, Дом културе Општине Србац и Културни Центар Општине Градишка.

³ Уговор број: 02-360-15-1/2022 у износу од 42.120,00 КМ

⁴ Уговор број: 02-404-9/22 у износу од 22.500,00 КМ

Ревизијом није утврђено да је политичка странка платила наведене услуге закупа, нити има обавезу њиховог плаћања.

Наведене донације су, у складу са одредбом из члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака забрањене политичким странкама.

- (5) Партија демократског прогреса није пријавила неновчане донације правног лица Инфо Медиа Гроуп д.о.о. Бања Лука, које је остварила по основу одобреног неуобичајено високог рабата на цијене услуга оглашавања политичке странке на дигиталним дисплејима и рекламним плакатима унутар аутобуса.

Правно лице Инфо Медиа Гроуп д.о.о. Бања Лука је политичкој странци, по рачуну број: 694/22 од 30.09.2022. године, одобрило рабат од 50% на цијену оглашавања на дигиталним дисплејима, односно 9.000,00 КМ. На цијену услуга оглашавања на рекламним плакатама, исти добављач је политичкој странци, по рачуну број: 696/22 од 30.09.2022. године, одобрио рабат од 55%, односно 7.260,00 КМ.

Политичка странка је била дужна да у складу са одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака пријави донације, које је остварила на претходно наведени начин.

с) Партија демократског прогреса је прекршила одредбе члана 6. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је остварила прилоге од једног физичког лица у укупном износу од 32.950,00 КМ, што је за 17.950,00 КМ више од законом утврђеног лимита.

Партија демократског прогреса је примила новчани прилог Драшка Станивуковића у износу од 5.000,00 КМ и остварила је неновчане донације оглашавањем истог лица на друштвеним мрежама. Према подацима са платформе Facebook Драшко Станивуковић је своје оглашавање платио у износу од 27.950,00 КМ.

У члану 6. став (3) Закона о финансирању политичких странака прописано је да укупан износ добровољних прилога физичког лица политичкој странци не смије прелазити износ од 10.000,00 КМ у календарској години, док у складу са одредбама из члану 6. став (5) овог Закона, износ прилога у току једне календарске године не може прелазити износ од 15.000,00 КМ, што укључује и чланарину.

д) Политичка странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), (3) и (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Ревизијом је утврђено да Партија демократског прогреса није успоставила потпуне и правилне евиденције о дијелу прихода и расхода, те финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака. Политичка странка није успоставила потпуне евиденције ни о трошковима изборне кампање чиме је прекршила одредбе члана 12. став (3) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15. 1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

- (1) Политичка странка, супротно рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине, није успоставила потпуне и правилне евиденције о неновчаним донацијама за изборну кампању.

Услијед непотпуних и неадекватних евиденција о донацијама, политичка странка није поднијела финансијске извјештаје у складу са одредбама члана 12. став (3) и (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбама Правилника.

1. Странка је, супротно одредбама члана 13., члана 14. и члана 18. Правилника, неновчане донације у износу од 44.397,37 КМ у коригованом финансијском извјештају извјештају пријавила на обрасцу 3-а уместо на обрасцу 3-е (неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу платити), док је неновчане донације у износу од 4.506,76 КМ пријавила је као чланарине.
 2. Политичка странка није успоставила евиденције у пословним књигама, нити је у финансијском извјештају пријавила неновчане донације које је остварила оглашавањем њених кандидата на друштвеним мрежама у вријеме изборне кампање у износу од 8.908,37 КМ, док за оглашавање кандидата на друштвеним мрежама Инстаграм и Фацебоок прије службеног почетка изборне кампање није утврђена вриједност оглашавања, па самим тиме и износ неновчаних донација⁵.
 3. Партија демократског прогреса није успоставила евиденцију у пословним књигама и није у финансијском извјештају пријавила неновчану донацију Радио и телевизије „БН“ д.о.о. Бијељина, која се процјењује на износ од 100.455,81 КМ, а коју је остварила тако што су јој услуге оглашавања фактурисане по нижим цијенама у односу на тржишне, односно цијене које је овај медиј пријавио Регулаторној агенцији за комуникације БиХ.
 4. Странка није успоставила евиденције у пословним књигама и није пријавила у финансијском извјештају неновчане донације које је остварила бесплатним кориштењем простора за предизборне скупове, као што је наведено у налазу под б), тачка (4).
 5. Партија демократског прогреса није успоставила евиденцију у пословним књигама и није пријавила у финансијском извјештају неновчане донације правног лица Инфо Медиа Гроуп д.о.о. Бања Лука, које је остварила по основу одобреног рабата од 50% и 55% на цијену услуга оглашавања политичке странке на дигиталним дисплејима и рекламним плакатима унутар аутобуса, као што је наведено у налазу под б), тачка (5).
- (2) Политичка странка није успоставила потпуне и правилне евиденције дијелу режијско административних трошкова, те их није правилно исказала у финансијском извјештају.
1. Политичка странка није успоставила евиденције о трошковима закупнине пословног простора који је користио њен организациони дио у Броду.

Странка је користила пословни простор Општине Брод, површине 16,39 м² по цијени закупа од 38,35 КМ мјесечно. У пословним књигама и финансијском извјештају странке није евидентиран трошак закупнине у износу од 460,20 КМ, нити обавеза према Општини Брод у наведеном износу⁶.
 2. Партија демократског прогреса је дио режијско-административних трошкова погрешно класификовала као трошкове изборне кампање.
 - Странка је трошкова рекламе и пропаганде, у износу 23.851.60 КМ, који спадају у режијско-административне трошкове, у финансијском извјештају погрешно класификовала као трошкове изборне кампање. Пријавила их је на обрасцу 4-2, као трошкове оглашавања у штампаним и електронским медијима у износу од 13.086,20 КМ и остале трошкове пропаганде у износу од 10.765,40 КМ, иако је дио трошкова

⁵ Детаљно образложено у налазу под б), тачка (2)

⁶ Акт Општине Брод, број: 02.5/053-9/23 од 29.08.2023. године

настао прије овјере политичке странке за изборе, док је дио трошкова настао након проведених избора и објављених изборних резулата.

3. Политичка странка је у пословним књигама евидентирала остала разна краткорочна потраживања из пословања у износу од 11.590,79 КМ, као почетно стање на дан 01.01.2022. године. Према изјави овлаштене особе за финансијске извјештаје, то су потраживања за исплаћена средства из благајне 2010. године организационим дијеловима странке, који су накнадно распуштени.

По сазнању да су потраживања ненаплатива, странка их је требала искњижити на терет трошкова.

- (3) Партија демократског прогреса није пријавила дио трошкова изборне кампање, чиме је прекршила одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона БиХ. Такође странка није извршила правилну класификацију дијела трошкова изборне кампање, које је пријавила у финансијском извјештају.

1. Странка није пријавила оглашавање на друштвеним мрежама у вријеме изборне кампање у износу од 8.908,37 КМ, док за оглашавање кандидата на друштвеним мрежама Инстаграм и Фацебоок прије службеног почетка изборне кампање није утврђена висина овог трошка.
2. Партија демократског прогреса није успоставила евиденцију у пословним књигама, нити је у финансијском извјештају пријавила дио трошкова оглашавањем путем Радио и телевизије „БН“ д.о.о. Бијељина, које се процјењују на износ од 100.455,81 КМ.
3. Партија демократског прогреса није пријавила дио трошкова оглашавања политичке странке на дигиталним дисплејима и рекламним плакатима унутар аутобуса. На основу налаза под б) тачка (5), мишљења смо да је странка у својим пословним књигама и финансијском извјештају трошкове оглашавања за изборну кампању исказала у мањем износу за 16.260,00 КМ у односу на стварне трошкове.
4. Политичка странка у финансијском извјештају није извршила правилну класификацију трошкова изборне кампање, чиме је прекршила одредбе члана 23. Правилника.
 - Оглашавање на друштвеним мрежама Google i Youtube у износу од 9.600,00 КМ, што увећано за ПДВ износи 11.232,14 КМ, а које је реализовано посредством правног лица Frequency media д.о.о. Бања Лука, странка је пријавила као оглашавање у штампаним и електронским медијима.
 - Трошкове штампања плаката и плакатирања странка је у пословним књигама евидентирала у износу од 119.074,85 КМ. Исти трошкови у финансијском извјештају су пријављени у износу од 78.776,00 КМ. Дио трошкова штампања плаката и плакатирања странка је у финансијском извјештају пријавила као остале трошкове пропаганде.

- (4) Ревизијом је утврђено да потврде о примљеним прилозима од физичког лица Драшка Станивуковића, политичка странка није издала на начин како је прописано у члану 6. Правилника.

За примљене прилоге од наведеног физичког лица у износу од 32.950,00 КМ, Партија демократског прогреса је издала потврде Драшку Станивуковићу на износ од 15.000,00 КМ (потврду за примљени новчани прилог у износу од 5.000,00 КМ и неновчани прилог у износу од 10.000,00 КМ) и потврду Милану Вучевићу за неновчани прилог у износу од 7.262,63 КМ, на којој је навела да је донацију уплатио за финансирање изборне кампање Драшка Станивуковића на друштвеним мрежама. На платформи Facebook Милан Вучевић није регистрован као спонзор огласа за изборну кампању 2022. године.

(5) Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације политичке странке, утврђени су недостаци код дијела рачуна, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. У складу са рачуноводственим прописима, садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја, потписе особа којима се потврђује да је материјал испоручен, односно услуга извршена и сл.

На неким од рачуна нису наведени врста испорученог материјала или услуге, количина и јединична цијена производа, односно услуге, нити други подаци на основу којих се може утврдити да су материјал и услуге испоручени и у којој количини.

- На рачунима правних лица „Alo Media System“ д.о.о. Бања Лука, број: ИФ-00008-1-22 од 01.03.2022. године и ИФ-000011-1-22 од 31.03.2022. године у износима по 1.000,00 КМ и рачуну „ЕУРО БЛИЦ ПРЕСС“ д.о.о. Бања Лука, број: 76-83/2022 од 26.04.2022. године на износ од 10.000,00 КМ, фактурисане су објаве текстова и оглашавање по уговору у количини 1 комад и по цијени идентичној укупној вриједности рачуна. Уговорима, на које се добављачи позивају, није уговорен број текстова, нити величина, односно количина огласног простора. Наведене књиговодствене исправе не показују врсту и обим настале пословне промјене.
- Партији демократског прогреса Радио и телевизија „БН“ д.о.о. Бијељина је на рачуну број: 2002/2022 од 12.10.2022. фактурисала медијско представљање за Опште изборе 2020. године у износу од 175.500,00 КМ. На рачуну добављач није навео вријеме медијског оглашавања, количину и цијену пружених услуга у одређеним временским интервалима, али је навео да се услуга фактурише према уговору број: 900-235/22. Уговором који су Партија демократског прогреса и Радио и телевизија „БН“ закључиле 05.09.2022. године, а на који се добављач позива, није утврђено која количина услуга која се пружа поличкој странци за уговорену укупну цијену од 175.500,00 КМ.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁷ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија Босне и Херцеговине.

Према подацима Централне изборне комисије Босне и Херцеговине Партија демократског прогреса је у сврху изборне кампање за Опште изборе 2022. године могла потрошити средства у износу од 1.768.813,16 КМ. Политичка странка је у коригованом Годишњем финансијском извјештају за 2022. годину пријавила трошкове изборне кампање у износу од 743.367,52 КМ.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Партији демократског прогреса да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

⁷ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

- *да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са програмом утрошка средстава и искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом,*
- *да пријављује све прилоге, без обзира на који начин их остварује,*
- *да се не финансира из забрањених извора,*
- *да не прима прилоге изнад законом прописаног лимита,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима,*
- *да успостави потпуне и тачне евиденције о приходима и расходима,*
- *да све потврде о примљеним прилозима издаје у складу са одредбама члан 6. Правилника,*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са подзаконским актима Централне изборне комисије БиХ и*
- *да обрати пажњу на исправност и вјеродостојност књиговодствених исправа, односно рачуна добављача.*

КОМЕНТАР

Политичка странка се очитовала на налазе ревизије наведене у Прелиминарном извјештају о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину и постизборног финансијског извјештаја – Општи избори 2022. године, те извршила одређене корекције финансијског извјештаја.

Основане и аргументоване примједбе, као и корекције финансијског извјештаја су уважене, па су дјелимично кориговани налази ревизора из прелиминарног извјештаја ревизије.

Захваљујемо се особи овлаштеној за финансијске извјештаје на доброј и коректној сарадњи током обављања ревизије.

Помоћник ревизора

Драгомир Елез

Шеф Службе за ревизију, ревизор

Мр.сц. Хасида Гушић